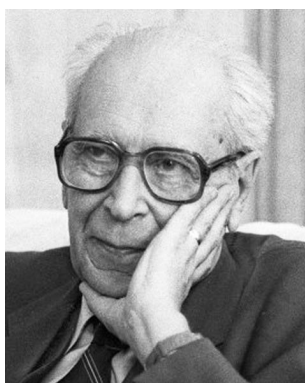

В. Л. Скуратівський

Лихачов Дмитро Сергійович

ЛИХАЧОВ Дмитро Сергійович (Лихачёв Дмитрий Сергеевич; 15(28). 11. 1906, С.-Петербург – 30. 09. 1999, там само) – російський літературознавець та історик культури, громадський діяч. Доктор філологічних наук (1947), професор (1951), академік РАН (1970). Герой Соц. Праці (1986). Сталінська премія (1952), Держ. премії СРСР (1969) та РФ (1993; 1999, посмертно). Іноз. чл. та член-кореспондент низки зарубіж. академій. Член СП РФ (1956). Закін. Ленінгр. університет (нині С.-Петербург, 1928). Був репрес. за участь у студент. реліг.-філос. гуртках, 1928–32 відбував заслання на Соловец. о-вах. 1932 повернувся до Ленінграда, працював коректором; від 1938 – в Інституті рос. літ-ри РАН: від 1954 – керівник сектору давньої рос. літ-ри; водночас 1946–53 викладав в університеті; від 1986 – голова правління Рос. фонду культури. Автор фундам. праць з історії літ-ри й культури з часів Київ. Русі до кін. 17 ст.; з історії давньорус. літописання, показав його самобутність, художність, народно-поет. джерела, розробив методи дослідж. давніх текстів (насамперед «Слова о полку Ігоревім») у широкому культурол. контексті; досліджував історію рос. бароко. Створив теор. основи історії давньорус. літ-ри, простежив процес її виникнення й становлення, зміну у ній епох, літ. стилів і напрямів, еволюцію худож. засобів у зображенні людини, формування системи літ. жанрів; дослідив художню – «досучасну» – специфіку давньої літ-ри (т. зв. літ. етикет), систематизував завдання і проблеми її вивчення; висунув концепцію перехід. періоду від давньої літ-ри до Нового часу. Досліджував семантику садово-парк. стилів від давнини до поч. 19 ст. У циклі робіт про «Слова о полку Ігоревім» доводив оригінальність пам'ятки, її зв'язок з культурою свого часу, розробив нові принципи коментування й перекладу давньорус. тексту, підготував низку наук. і популяр. видань «Слова...», здійснив прозовий, пояснювал. і ритм. переклади тексту. В останні роки

життя обстоював позиції збереження «спільного культур. простору» країн СНД, не позбавлених нац.-консерватив. акцентів. Залишив приязні спогади про своїх соловец. співв'язнів. Автор кн. «Воспоминания» (С.-Петербург, 1995), яку неодноразово перевидавали.

Основні праці

Национальное самосознание Древней Руси. Москва; Ленинград, 1945; Русские летописи и их культурно-историческое значение. Москва; Ленинград, 1947; Слово о полку Игореве. Москва; Ленинград, 1955; Культура русского народа X–XVII вв. Москва; Ленинград, 1961; Культура Руси времени Андрея Рублева и Епифания Премудрого. Москва; Ленинград, 1962; Поэтика древнерусской литературы. Ленинград, 1967; Москва, 1979; Художественное наследие Древней Руси и современность. Ленинград, 1971 (співавт.); Великое наследие: Классические произведения литературы Древней Руси. Москва, 1975; «Слово о полку Игореве» и культура его времени. Ленинград, 1978; 1985; С.-Петербург, 1998; Поэзия садов. Ленинград, 1982; Текстология. Ленинград, 1983; Литература – реальность – литература. Ленинград, 1984; Прошлое – будущему. Статьи и очерки. Ленинград, 1985; Исследования по древнерусской литературе. Ленинград, 1986; Избранные работы. Т. 1–3. Ленинград, 1987; 1997; Исследования по древнерусской литературе. Ленинград, 1987; О филологии. Москва, 1989; Книга беспокойств. Воспоминания, статьи, беседы. Москва, 1991.

Рекомендована література

1. Дмитрий Сергеевич Лихачев. Москва, 1977;
2. 1983.

Бібліографічний опис:

Лихачов Дмитро Сергійович / В. Л. Скуратівський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-55286>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).